

Gyöngymondatok.

(Ujkori íróktól.)

É l v e z e t.

Az élvvágyas képmutatóknak nincs se tartós lelkesültségök, se rettenthetlen buzdueltságok. *Voltaire.*

A legnagyobb boldogság is terü, ha azt mással nem közölhetjük. A legdrágább, legszebb jószág is mindennapi gazzá változik, ha azt nem mondhatjuk másnak: ez az én jószágom szép! *Kármán József.*

A jobbak kegyes hajlama neked mindig kedves élvezetül legyen. *Gothe.*

E m b e r.

A valódi ember az ember belsőjében rejlik. Ha ezt a belső embert látni lehetne, a mint ott kuczorog és rejtőzik amaz ábránd megett, a mit husnak neveznek, nem egy meglepetésen mennének keresztül. Általános hiba, hogy a külső embert vesszük a valódi ember gyanánt. *Hugó Viktor.*

Mi az ember? Mi ő, ha drága idején vett főjava csak evés és alvás? nem több ő ekkor, mint barom. *Shakespere.*

Mi vagyok én? nagyobb féreg, mint a többi. Ki perel istennel? *Jókai.*

Isten az embert földből teremté: nem égből, hogy tervei a földet át ne öleljék; nem légből, hogy a mennydörgés és villámlás keblét szét ne zuzza; nem tüzből, hogy felebarátja fejére eleven szenet ne gyűjtsön; nem vízből, hogy sima arcza ne fedje el a szörny és rémképeket szive mélyében; hanem földből, hogy a kincseket és áldásokat ontva, legyen jótékony, mint a föld, hogy legyen hálástermő, mint az elmagozott föld, hogy legyen megbocsátó, mint a föld, mely enyhítő forrással szolgál azoknak, kik átfurják, hogy legyen hűséges, mint a föld, mely távozó kedvesét, a napot, éjen át a hűség özvegyi sötét fátyolával gyászolja, s ha a nap visszatért, örömének éjén át sirt friss harmat könnyeivel fogadja. *Saphir.*

Mikor az ember megteremtve készen volt, az angyalok vettek a szeméhez egy darabka eget világostól, füleihez egy falatka levegőt hangostól, ajkaihoz egy leheletnyi tüzet lángostól, és szívébe becseppentettek a tenger mélyéből egy cseppet, s innen van a szív csodaszerű apálya s dagálya s ezért adja vissza azon cseppet, mint könnyet a szem égének. *Saphir.*

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

Tóth Ferenczné, Benkő Zsuzsánna hagyománya.

Ez külön czímet igényel.

Egy unitárius tanító özvegye, a ki talán nélkülözésekkel is küzdött, ki férjével a legszerényebb viszonyok közt élt, szorgalom és takarékoság által aránylagos vagyont szerez, nem nagy vagyont, csak a milyent a körülményei engedtek; de mindazt, a mit gondos munkával szerzett, nemeslelküleg az egyháznak hagyományozza. Főlemelő, szép tett, önkéntelen hálára indító. Értjük, hogy egyházunk miért állhatott fenn a legnehezebb időkben is. A hívő kebelből kibuzgó forrás az egyháznak az életője.

Özv. Tóth Ferenczné, Benkő Zsuzsánna, ki aug. 9-én halt el Székely-Udvarhelyen, általános örökösévé a székelyudvarhelyi unitárius egyházközséget tette. A hagyomány összege: 5270 frt 34 kr. Ezenkívül még életében adott a nevezett egyházközségnek 1000 frtot harangvételre, és másféle más egyházi czélokra csaknem ezer forintot. A hagyománynyal a székelyudvarhelyi egyháznak legnagyobb jóltevője lett.

Emeli a hagyomány értékét, hogy éppen egyházközségi czélra hagyta. Egyházközségeink most új viszonyoknak mennek elébe, fentartásukra új források szükségesek. Az ily jelenségek az egyházközségeknek csak biztató jövőt ígérnek.

Özv. Tóth Ferenczné közbecsülésben állott életében. Nemes szívének és gondolkozásának legszebb emlékét nevével együtt fogja megőrizni a hálás kegyelet.

Különfélék.

A francia-porosz háboru és a pápai csalhatatlanság. Az ünnepek, melyeket a németek a francziákon ez előtt huszonöt évvel nyert győzelmek emlékére tartanak, érdekes dolgokat hoznak a pápaságról felszínre. Nem pusztá esetlegesség volt, hogy a pápai csalhatatlanságot abban az időben emelték dogmává. midőn a német államférfiak nagy politikai kérdésekre irányították figyelmüket. A pápai csalhatatlanságot éppen az előtt egy nappal mondották ki Rómában, hogy Berlinbe a francia hadizenet elküldetett. A két esemény közt benső összeköttetés volt. S hogyha Sybel Henrik legújabb közlései szerint is úgy látszik, hogy Eugenia császárnő az elhatározó pillanatban inkább elétolatott, mint előtulult, Bismarck csakugyan joggal mondotta 1874. dec. 5-én az országgyűlésen, hogy a háboru a római politikával egyetértésben kezdetett, hogy a concilium megrövidítettet, hogy a concilium határozatainak keresztülvitele, vagy talán épp teljesítése egészen másként történt volna, ha a francziák győznek, hogy akkor Rómában, mint egyebütt a francziák biztos győzelmére számítottak, hogy a francia udvarnál a római politikai, jezsuita betolyások, melyek ott megengedett és meg nem engedett módon működtek, adták meg a döntő elhatározást a háborura. Concilium és háboru elválhatatlan részei voltak a politikai tervnek. A francziák győzelmének, melyet kétségtelennek tartottak, Rómára „új korszak“-ot kellett volna hozni és IX. Piusnak „új győzelmet“. Elzászban tényleg úgy is tüntették fel a katolikusoknak a háborut, mint a vallásért vivandó harcöt és az elzászi protestansoknak a német csapatokat kellett az ő katolikus szomszédai ellen segítségül hívni. A bajor országgyűlés ultramontan tagjai is nem akartak tudni a Poroszországhoz csatlakozásról.

Különben is az elhatározó előzmények Párisban és Rómában sok hasonlóságot mutatnak. Párisban a kisebbség alapos okait a hatalmas többség lármája elhallgattatja és Olivier egykedvűleg veszi magára és minisztértársaira a bünösen kezdett háboru felelősségét. Rómában meg a kisebbségnek menekülni kellett, hogy a pápai csalhatatlanság kimondása zavartalanul történhessék. S a mint a francia államférfiak arról